

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 60/2021**

Onder voorbehoud van bepaalde interpretaties is het grondwettig dat gewestelijke personeelsleden bevoegd inzake leefmilieu een woning kunnen binnentreden met voorafgaande toestemming van de onderzoeksrechter

Het Hof is van oordeel dat de mogelijkheid voor de personeelsleden van het Departement Natuur en Bossen van het Waalse Gewest (DNB) om een huisvisitatie met de voorafgaande toestemming van een onderzoeksrechter te verrichten, teneinde de naleving van de wetgeving betreffende de bescherming van het leefmilieu te controleren, in overeenstemming is met de Grondwet. Het Hof is evenwel van oordeel dat die mogelijkheid moet worden toegepast met inachtneming van verschillende waarborgen die het opsomt. Allereerst dient de voorafgaande toestemming van de onderzoeksrechter met redenen te zijn omkleed. Vervolgens dienen de personeelsleden van het DNB de eed te hebben afgelegd voor de rechtbank van eerste aanleg, dienen zij rekening te houden met het evenredigheidsbeginsel en dienen zij binnen de strikte uitoefening van hun opdracht te handelen. Hoewel de eigenaar ertoe is gehouden zijn medewerking te verlenen aan de personeelsleden van het DNB, mogen die bovendien niet, in geval van weigering van de eigenaar, met geweld de woning binnentreden, noch de inzage van documenten afdwingen of gesloten kasten of kluizen openen. Ten slotte kan de huiszoeking niet plaatsvinden tussen 21 uur en 5 uur 's morgens.

1. Context van de zaak

Artikel D.145, tweede lid, van het Waalse Milieuwetboek biedt de personeelsleden van het Departement Natuur en Bossen (DNB), bij de uitoefening van hun opdrachten, de mogelijkheid om een woning binnen te treden met de voorafgaande toestemming van een onderzoeksrechter. Op grond van die bepaling verzoekt een personeelslid van het DNB dat een onderzoek voert naar de mogelijke illegale aanwezigheid van inheemse vogels in de woning van een verdachte, een onderzoeksrechter om toestemming om een huisvisitatie te verrichten. De onderzoeksrechter is van oordeel dat de personeelsleden van het DNB die ertoe gemachtigd zijn een woning binnen te treden, een echte huiszoeking mogen verrichten, een beroep mogen doen op de openbare macht om een woning binnen te treden, mogen fouilleren en inbeslagnames mogen verrichten. Volgens de onderzoeksrechter biedt een huisvisitatie of een huiszoeking die op grond van het voormelde artikel D.145, tweede lid, wordt verricht, de verdachte evenwel niet dezelfde waarborgen als een huiszoeking die door een onderzoeksrechter is bevolen in het kader van een gerechtelijk onderzoek, waaronder de waarborg van een procedure die volledig wordt geleid en gecontroleerd door een onderzoeksrechter die waakt over de strikte inachtneming van de rechten van de verdediging. De onderzoeksrechter stelt het Hof daarom een vraag over de bestaanbaarheid van het

artikel D.145, tweede lid, met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, het recht op eerbiediging van de woning en van het privéleven en het recht op een eerlijk proces.

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof merkt op dat de gewesten bevoegd zijn om, zoals *in casu*, een rechter ertoe te machtigen een huiszoeking toe te staan buiten een gerechtelijk onderzoek, maar dat zij niet bevoegd zijn om de vorm van de huiszoekingen te regelen, zodat zij zijn gebonden door de procedurele waarborgen die ter zake door de federale wetgever zijn vastgesteld.

Het Hof is van oordeel dat artikel D.145, tweede lid, van het Waalse Milieuwetboek een inmenging in het recht op eerbiediging van de woning en van het privéleven met zich meebrengt. Om toelaatbaar te zijn, moet in die inmenging worden voorzien bij een voldoende precieze wettelijke bepaling, moet zij beantwoorden aan een dwingende maatschappelijke behoefte en moet zij evenredig zijn met de nagestreefde wettige doelstelling. Bovendien dienen de betrokken personen jurisdictionele waarborgen te genieten die voortvloeien uit het recht op een eerlijk proces.

Het Hof beklemtoont dat het voormelde artikel D.145, tweede lid, ertoe strekt de volledige doeltreffendheid van de inzake leefmilieu uitgevaardigde normen te waarborgen door ernstige aantastingen van het leefmilieu en met name de illegale handel in dieren te bestrijden. Bij die bepaling wordt dus een **legitiem doel** nagestreefd.

Het Hof merkt op dat het voormelde artikel D.145, tweede lid, het de personeelsleden van het DNB mogelijk maakt een woning binnen te treden met als enig doel te controleren of de wetgeving betreffende de bescherming van het leefmilieu wordt nageleefd. Bovendien is de voorafgaande toestemming van een onderzoeksrechter, onpartijdig en onafhankelijk magistraat, vereist, hetgeen een essentiële waarborg uitmaakt. **Die machtiging van de onderzoeksrechter moet met redenen worden omkleed** : daarin moet onder andere worden vermeld in welk opzicht het binnentreden in een bewoonde ruimte noodzakelijk is en zij dient te vermelden voor welke woning en aan welke personen zij wordt verleend.

Ten slotte is het Hof van oordeel dat het voormelde artikel D.145, tweede lid, in die zin moet worden geïnterpreteerd dat **de personeelsleden van het DNB die overgaan tot de huiszoeking, de eed moeten hebben afgelegd voor de rechtbank van eerste aanleg, dat zij rekening moeten houden met het evenredigheidsbeginsel en dat zij binnen de strikte uitoefening van hun opdracht moeten handelen**. De personeelsleden van het DNB kunnen het optreden van de openbare macht vorderen en de eigenaar of bewoner is ertoe gehouden, op straffe van strafrechtelijke sancties, hen vrije toegang tot de woning te verlenen en gesloten kasten of kluizen te openen. **De in het geding zijnde bepaling kan volgens het Hof evenwel niet in die zin worden geïnterpreteerd dat het de personeelsleden van het DNB de mogelijkheid biedt om zich met geweld of dwang toegang tot een woning te verschaffen** wanneer de verplichte medewerking niet wordt verleend, **noch dat zij de inzage van documenten of het openen van gesloten kasten of kluizen eigenmachtig kunnen afdwingen** indien de eigenaar of bewoner zich daartegen verzet. In voorkomend geval dienen de personeelsleden van het DNB de feiten aan te geven bij de procureur des Konings, die de zaak bij de onderzoeksrechter aanhangig zal kunnen maken teneinde een gerechtelijke huiszoeking te laten uitvoeren. Daarenboven is het Hof van oordeel dat artikel D.145, tweede lid, van het Waalse Milieuwetboek in die zin moet worden geïnterpreteerd dat **de huiszoeking niet kan plaatsvinden tussen 21 uur en 5 uur 's morgens**, overeenkomstig artikel 1 van de wet van 7 juni 1969.

Het Hof besluit dat artikel D.145, tweede lid, van het Waalse Milieuwetboek, **onder voorbehoud van die interpretaties, geen schending inhoudt** van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, het recht op eerbiediging van de woning en van het privéleven en het recht op een eerlijk proces.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)